

Ayyıldız, Bülent (2019). “Polisiye, Tarih ve Toplum: Maurizio De Giovanni’nin ‘Il Senso Del Dolore-L’autunno Del Commissario Ricciardi’ Adlı Eseri”. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 20, S. 36, s. 369-390.

DOI: 10.21550/sosbilder.464159

POLİSİYE, TARİH VE TOPLUM: MAURIZIO DE GIOVANNI’NİN “IL SENSO DEL DOLORE-L’AUTUNNO DEL COMISSARIO RICCIARDI” ADLI ESERİ

Bülent AYYILDIZ*

Gönderim Tarihi: Eylül 2018

Kabul Tarihi: Kasım 2018

ÖZET

Çağdaş İtalyan edebiyatının en çok ilgi çeken yazarlarından biri olan Maurizio De Giovanni polisiye alanında verdiği eserlerle tanınmaktadır. 2005 yılında Graus Yayınevine yayımlanan ilk romanı “Le lacrime del pagliaccio” (Palyaço’nun Gözyaşları) tüm İtalya’da büyük ilgi görür. Ardından İtalya’nın en büyük yayınevlerinden biri olan Einaudi tarafından “Il senso del dolore-L’autunno del commissario Ricciardi”(Acının Anlamı-Komiser Ricciardi’nin Sonbaharı) adıyla 2006 yılında bir kez daha yayınlanır. Eser polisiye türünün genel özelliklerini barındırmakla beraber, XX. yüzyıl İtalyan toplumunu ve İtalya tarihini anlatması açısından dikkate değerdir. De Giovanni, Mussolini dönemini eserin arka planı olarak seçer ve Napoli şehrini mekân olarak kullanır. Bir polisiye edebiyat eseri olmasının yanı sıra, “Le lacrime del pagliaccio” dönemin toplum yapısını ve tarihini derinlemesine ele alması açısından önemlidir. Bu çalışmanın temel amacı, Maurizio De Giovanni’nin “Le lacrime del pagliaccio” adlı eserini incelemek, eserin İtalyan toplumunu ve tarihini yansıtma şeklini irdelemektir.

Anahtar Kelimeler: İtalyan edebiyatı, polisiye, tarih, toplum, suç

* Arş. Gör. Dr., Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Batı Dilleri ve Edebiyatları İtalyan Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, ayyildiz@ankara.edu.tr

Detective Fiction, History and Society: “Il Senso Del Dolore-L’autunno Del Comissario Ricciardi” of Maurizio De Giovanni

ABSTRACT

Maurizio De Giovanni, one of the most interesting writers of contemporary Italian literature, is well known for his works in detective literature. His first novel, “Le lacrime del pagliaccio” (The Tears of the Clown), published in 2005 by the Graus Publishing House, is welcomed by a grand interest in all Italy. The book is published again in 2006 by Einaudi, one of the biggest publishers of Italy, by the title “Il senso del dolore-L’autunno del comissario Ricciardi”. Having the fundamental aspects of detective literature, the novel mirrors XX.th century Italian society and the history of Italy. De Giovanni uses the Mussolini period as background of his novel and the city of Naples as a venue. In addition to being a detective literary work, “Le lacrime del pagliaccio” is significant in the context of reflecting and dealing with the social structure and history of the Mussolini period. The main aim of this article is to examine the work of Maurizio De Giovanni, entitled “Le lacrime del pagliaccio”, and to analyze how it reflects the Italian society and its history.

Key words: *Italian literature, detective literature, history, society, crime*

1. Maurizio de Giovanni ve İtalyan Polisiye Edebiyatı

İtalyan polisiye edebiyatının son dönem en başarılı ve popüler isimlerinden biri olan Maurizio De Giovanni, 1958 yılında Napoli’de dünyaya gelmiş ve yazarlığa geç denilebilecek bir dönemde, 2005 yılında başlamıştır. 2005 yılında polisiye edebiyat alanında amatör yazarlara verilen bir ödülü kazanmasıyla, profesyonel yazarlık kariyerine adım atar. Ödül kazandığı ilk romanı “Le lacrime del pagliaccio” (Palyaço’nun Gözyaşları) Graus Yayınevi’nce yayımlanır. Napolili polisiye yazarı Maurizio De Giovanni’nin ilk eseri daha sonrasında İtalya’nın en önemli yayınevlerinden biri olan Einaudi tarafından 2006 yılında “Il senso del dolore-L’Autunno del comissario Ricciardi” (Acının Anlamı-Komisier Ricciardi’nin Sonbaharı) adıyla yeniden yayımlanır ve tüm İtalya’da büyük ilgi görür. Bu ilgiye istinaden “I will have vengeance” adıyla 2013 yılında İngilizceye çevrilir. “Il senso del dolore” eseri basım yılı itibarı ile 2000’ler sonrası

İtalyan edebiyatının bir ürünüken, içerik olarak değerlendirildiğinde İtalya'nın en sancılı dönemlerinden biri olan Mussolini devrini anlatması bakımından bu çalışmanın da ana izleklerinden birini oluşturmaktadır.

De Giovanni'nin eserini değerlendirmeden önce kısa da olsa İtalyan polisiye geleneğinin temel niteliklerinden ve türü şekillendiren ana unsurlardan bahsetmek gerekir. Zira İtalya'da polisiye edebiyatın gelişimine ilişkin detaylı bir tür anlatımı bu çalışmanın sınırlarını aşmaktadır.¹ İtalyan polisiye geleneği yapısı itibarı ile diğer ülkelerin

¹ Bu noktada polisiye edebiyatın temel niteliklerini, türü oluşturan koşulları, türün gelişimine katkı sağlayan yazar ve düşünürleri detaylı bir şekilde anlatmak bu çalışmanın sınırlarını aşmaktadır. "Polisiye Edebiyat Çalışmaları" başlığı altında düşünüldüğünde ülkemizde ve dünyada konuya ilişkin pek çok seçkin ve başarılı çalışma yer almaktadır. Ancak temel olarak başvuru kaynağı özelliği taşıyan çalışmalar için bakınız: Üyepazarcı, Erol. *Korkmayınız Mister Sherlock Holmes! Türkiye'de Polisiye Romanın 125 yıllık Öyküsü (1881-2006)*. İstanbul: Oğlak Yayıncılık, 2008; *Edebiyatın İzinde - Polisiye Edebiyatı*. Yayına Hazırlayan: Seval Şahin. İstanbul: Bağlam Yayıncılık, 2013.; Solmaz, Mustafa. "Gazete Ve Polisiye Romanın Birbirinin Gelişimine Etkisi", *SOBİDER- Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 15, Ekim 2017, s. 326-340. Solmaz, Mustafa. *L'Histoire du Roman Policier Turc*. Editions universitaires européennes. 2015. Çelik, Ejder. "Batı Edebiyatında Polisiye Romanın Gelişimi Sürecinde Düşünsel ve Sosyal Etkiler." *Hacettepe Üniversitesi Sosyolojik Araştırmalar E-Dergisi*. 2015. S. 1-14.; Laura, Ernesto G. *Storia del giallo, Da Poe a Borges*. Roma: Edizioni Studium, 1981.; Petronio, Giuseppe. *Il punto su il romanzo poliziesco*. Roma-Bari: Laterza, 1985.; Todorov, Tzvetan. "Polisiye Romanın Tipolojisi" içinde *Notos*. Haziran-Temmuz 2014, Sayı 46. S. 36-42. İstanbul: Notos Kitap Yayınevi, 2014.; *Notos*. (Polisiye Edebiyat Özel Sayısı). Haziran-Temmuz 2014, Sayı 46. İstanbul: Notos Kitap Yayınevi, 2014.; Pistelli, Maurizio. *Un secolo in giallo. Storia del poliziesco italiano (1860-1960)*. Donzelli Editore. Roma. 2006.; Del Monte, Alberto. *Breve storia del romanzo poliziesco*. Bari: Editori Laterza, 1962. Dubois, J. *Le Roman Policier ou la Modernité*. Paris: Nathan(1992).; Reuter Yves. *Le Roman Policier*. Paris: Edition Nathan, 1997.

geleneklerinden, diğ er bir deyiş le, türün kurucu edebiyatları ve ülkeleri olarak değ erlendirilebilecek Fransız, İngiliz ve Amerikan polisiye edebiyatlarından ayrı bir geliş me gösterir. Bu farklı geliş menin iki temel nedeni mevcuttur: Birincil olarak İtalyan edebiyatının dış etmenlere karşı bir direnç göstermesi ile birlikte hassas ve korumacı bir yapıya sahip olması (Alfieri 1986: 83); ikincil olarak da İtalya'daki siyasi, kültürel yapı ile beraber yargı sisteminin farklılığı ve modern anlamda polis teşkilatının görece geç kurulması gibi etmenler iyi bir polisiye edebiyatın yeş ermesine olanak sağlayacak bir zeminin oluş masını engeller ve geciktirir (Alfieri 1986: 83). Bu duruma bağ li olarak, polisiyenin bir edebiyat türü olarak İtalya'ya ilk adım atışı XIX. yüzyılın sonuna rastlar. Özellikle de Arthur Conan Doyle'un İtalyan okuruyla ilk tanışması ile polisiye edebiyatın İtalyan okuruna tanıtılması 1895 yılında "Le avventure di Sherlock Holmes" (Sherlock Holmes'un Maceraları) adlı öykü derlemesinin yayımlanmasıyla gerçekleş ir (Dunnett 2011: 7). Ayrıca, hikâyelerin "Corriere della sera" ve "Domenica del corriere" gibi tüm ülkede yaygın bir okur kitlesi olan gazete ve dergilerde yer alması polisiyeye olan ilgiyi arttırırken, polisiye edebiyatın İtalya'daki popülerliğ inin geliş mesine önemli katkı sağlar.

Tarihsel süreç olarak düşünüldüğünde, polisiyenin İtalya'da çok daha geniş kitlelere ulaşması ve popülerleşmesi, 1929 yılında Mondadori Yayınevinin İngiliz ve Amerikan polisiye romanlarının İtalyanca çevirilerini yayımlamaya başlamasıyla eş zamanlıdır (Alfieri 1986: 86). Mondadori Yayınevi bu tarz anlatı kitaplarını *giallo* (sarı) renk bir kapak ile yayımlar, böylelikle polisiye nitelikli anlatılara tüm İtalya'da toplumun her kesimince benimsenecek olan adını kazandırmış olur: *giallo*. Buna istinaden, İtalya'da polisiye türü, "libri gialli" (sarı kitaplar) olarak bilinir. İtalyan polisiye edebiyatı, II. Dünya Savaşı'ndan sonra önemli bir geliş me gösterir ve halkı yansıtan, toplumsal, siyasi, kültürel dinamikleri yakından takip eden bir kimlik kazanır. Özellikle Giorgio Scerbanenco, Leonardo Sciascia, Carlo Emilio Gadda, Andrea

Camilleri, Carlo Lucarelli gibi önemli isimler türün gelişimine büyük katkı sağlamışlardır. 1970’li yıllardan sonra çok daha politik ve sosyal yönü ağır basan bir yapıya bürünen İtalyan polisiye edebiyatı, sosyo/kültürel oluşumu en iyi şekilde ifade eden, toplumsal gerçekleri benzersiz bir şekilde yansıtan bir edebiyata dönüşür. İtalya’da polisiye edebiyat için önemli bir dönüm noktası da 1990’lı yıllardır. 1990’lar ile birlikte sosyal nitelikli polisiye edebiyat anlayışı zirveye ulaşır. Bir anlamda, II. Dünya Savaşı sonrası halkın nabzını tutan ve insanı olağan haliyle Neorealist edebiyata benzer bir polisiye üslup hâkim konuma gelir. De Giovanni, bu yaklaşımı devam ettiren polisiye yazarlarından biridir.

Napoli şehrinin ve İtalyan operasının tutkunu olan De Giovanni’nin eserinin ana temasını Komiser Ricciardi’nin öyküsü oluşturur: bir başka deyişle De Giovanni, 1930-1931 yıllarında Mussolini yönetimi altındaki İtalya’da, polis komiseri Ricciardini’nin çözmeye çalıştığı bir vakayı ele alır. Eserde tarihsellik söz konusu olmakla birlikte, ana olay örgüsü polisiye roman etrafında şekillenir. Maceranın merkezindeki kişi, Komiser Luigi Alfredo Ricciardi’dir:

Luigi Alfredo Ricciardi, şapkasız adam, Napoli Kraliyet Savcılığı Mobil Ekibi bünyesinde kamu güvenliği komiseriydi. 31 yaşındaydı, o yüzyılda geçen yılların sayısına eşitti. Bunların dokuzu Faşist döneme aitti (De Giovanni 2006: 3).

Söz konusu alıntıda da görüldüğü üzere, romanın tarihsel arka planını Faşist dönem İtalya’sı oluşturur: tarih 1931’dir. Mussolini 1923 yılında başa geçer ve olayların geçtiği dönemde Mussolini yönetiminin dokuzuncu yılı geride kalmaktadır. Tarihsel bir roman olmamasına karşın, Maurizio De Giovanni’nin polisiye romanı tarih ile oldukça ilintilidir. De Giovanni, tarihsel yapıyı polisiye kurgunun bir parçası olarak kullanarak eserine sosyolojik ve kültürel anlamda tamamlayıcı bir öge katar.

İlk romanın yayınlanmasının ardından uzun bir seriye dönüşecek olan Komiser Ricciardi'nin ilk macerası, Napoli şehrinin ünlü tiyatro binası San Carlo'da işlenen bir cinayetin hikâyesidir. Lakin eseri ilginç kılan, cinayetin yalnızca opera binasında değil, "Cavalleria Rusticana" (Köylü Namusu) ve "I Pagliacci" (Palyaçolar) operaları sahnelenirken gerçekleşmesidir. Her iki opera da toplumun, dahası tarihin nabzını tutması, İtalyan gerçekliğini derinlemesine yansıtması açısından oldukça önemlidir. Zira her iki eserde de yalnızca kişiler değil, fakirlik, kültürel yoksulluk, açlık, politik yozlaşma ve Mafya ile boğuşan Güney İtalya bölgesinde görülen sorunlar ile sıkıntılar başrolü oynamaktadır. Ayrıca, polisiye edebiyat açısından da oldukça dikkat çeken bir seçim söz konusudur. Zira her iki operanın öyküsüne genel olarak bakıldığında anlatılan hikâyelerin bir cinayet ile son bulduğu görülür. Bir anlamda De Giovanni, iki cinayet öyküsü arasına gizlenmiş bir cinayet anlatısı sunar. Bir başka deyişle, cinayet içinde bir cinayet söz konusudur: De Giovanni'nin eserinde öldürülen kişi dünyaca ünlü İtalyan tenor Maestro Arnaldo Vezzi'dir ve bu tenor aynı zamanda Mussolini'nin en beğendiği sanatçıdır. Bu karmaşık özellikler maktulü sıradan bir kişiden, tüm ülkeyi ilgilendiren bir sorun haline getirir:

Bu şarkıcı... Vezzi... Öyle görünüyordu ki alanının en iyisiydi. Hayranları ona tapıyordu, gerçek ve tam bir ulusal gurur timsalidir. Ve bu gibi zamanlarda, ulusal gururun kesin değer olduğu bu dönemlerde... Görünüşe bakılırsa Duce de ona hayrandı ve Roma'da şarkı söylediği zamanlarda, onu dinlemeye giderdi (De Giovanni 2006: 54).

Bu ölüm, daha doğru bir ifade ile cinayet, polisiye edebiyatın en temel ögesi olan suç unsurunu yansıtır. E. Mandel ölüm olgusunu ve ölümden doğan korkuyu polisiyenin sosyolojik yapısının temeli olarak değerlendirir. Zira Mandel'e göre, "Polisiye roman, özel türden bir ölüm korkusu gerektirir; öyle bir korku ki, kökleri açıkça burjuva toplumunun koşullarında bulunur. Bir kaza olarak görülen ölümden duyulan tedirginlik, şiddete bağlı ölümden tedirginlik duymaya ve dolayısıyla cinayetten, suçtan tedirginlik duymaya yol açar"(Mandel

1996: 61).Söz konusu tedirginlik, normal hayat düzeninin, sıradan yaşantının bozulmasını ve beklenmeyen bir anda yaşam döngüsünün kırılmasını ifade eder. Bu nedenle de polisiye romanda ölüm, bir soruşturma /araştırma nesnesine dönüşür (Mandel 1996: 61). Öyle ki genel olarak bakıldığında, *“polisiyede ölüm, hayatın bitişi değil hikâyenin başlangıcı, korkunç görünen cinayet ise soruşturmanın ana maddesidir.”*(Solmaz 2017: 333). Soruşturma/araştırma faaliyeti ise suç ve çözüm/çözülme ögesi ile birlikte polisiye anlatı türünün üç sacayağından birini meydana getirir.

Yazar bir yandan polisiye bir macerayı sunarken, diğer yandan söz konusu operaları derinlemesine anlatır, okuyucularına toplum, tarih ve polisiyenin iç içe geçtiği oldukça ilginç bir bulmaca sunar. Polisiye anlatı bakımından De Giovanni'nin romanı, klasik polisiye edebiyatının özelliklerini takip eder. Olay örgüsü bir cinayet ile başlar ve ardından katili yakalamaya yönelik soruşturmalar, ipuçları ve araştırmalar romanın temel anlatı izleğini meydana getirir. Romanın başkahramanı, Komiser Ricciardi'dir. Ayrıca, çoğu polisiyede olduğu şekliyle, Ricciardi'nin bir yardımcısı bulunur ve bu kişi de Maione'dir. Ricciardi ve Maione arasındaki ilişki sıradan bir ast-üst ilişkisi olmaktan çok, güvene dayalı, karşılıklı bir anlayışın ifadesidir. Zira Ricciardi, Maione'nin bir cinayete kurban giden oğlunun katillerini yakalamış ve o andan itibaren Maione'nin gözünde büyük bir değer kazanmıştır. Bu nedendir ki Maione, Komiser Ricciardi'yi her daim bir baba gibi kollamaya gayret ederek komiseri ölmüş olan oğlunun yerine koyar: *“Ama o [Maione] Ricciardi'nin ölmesini istemiyordu. Çünkü her şeyden önce, tüm iyi huyluluğu ve saflığıyla, komiserde yitirdiği oğlunun bir parçasının yaşadığına ikna olmuştu. [...] Ve bu yüzden komiserin sağlığının üstüne titremeye devam edecekti, oğlu Luca'nın adına ve anısına.”* (De Giovanni 2006: 11). Alıntıdan da anlaşılacağı üzere, Komiser Ricciardi ve yardımcısı Maione'yi birbirine bağlayan şey, aslında bir cinayettir. Bu ilişki, ikili arasında yalnızca işe dayalı bir bağın oluşmasını engeller ve sevgiden beslenen, saygıya ve sadakate

dayalı bir bağın doğuşuna vesile olur. Bu sevgiye dayalı dostluk ve soruşturmacı-yardımcı ilişkisi, diğer ülke edebiyatları ile diğer yazarlardan karakterlerin yapısı itibariyle ayrılır: duygusallık İtalyan polisiye edebiyatını farklı kılan bir niteliktir. Her ne kadar Maione ile bir dostluk kursa da, insanlarla ilişki kurmak Komiser Ricciardi'nin en iyi bildiği iş değildir: aslında o yalnız ve garip bir adamdır.

2. Yalnız Bir Burjuva: Komiser Ricciardi

Romanda başkahraman Komiser Ricciardi tipik bir burjuva ailesinin çocuğu olarak belirir. Fiziksel açıdan bakıldığında, sıradan ve basit bir karakter yapısı çizer, ancak sokaktaki insanlardan onu ayıran şey, fiziksel özellikleri değildir. O, ruhen farklıdır. Maurizio de Giovanni, Komiser Luigi Alfredo Ricciardi'nin dış görünüş özelliklerini şu sözcüklerle betimler:

Luigi Alfredo Ricciardi orta boylu ve zayıftı. Koyu renk tenliydi, yüzüne bakıldığında iri gözleri dikkat çekiyordu; siyah saçları, geriye taranmış ve briyantınle düzleştirilmişti, kimi zaman aradan anlına düşen bir tel fırlayınca, dalgın bir şekilde ve basit bir hareketle onu düzeltirdi. Burnu dik ve inceydi, tıpkı dudakları gibi. Elleri küçük, neredeyse kadınsıydı: sinirli ve her an kıpır kıpırdılar. Duygularını ve gerginliğini belli ettikleri gerçeğinin bilincinde olarak, ellerini cebinde tutardı (De Giovanni 2006: 8).

Ancak Ricciardi'nin asıl özelliği, onun yaşadığı ve yaşamayı seçtiği bilinçli yalnızlıktır. Toplumsal ilişkilerin her şeyden önemli olduğu burjuva dünyasında, kişisel çıkarların ilişkiler ağını belirlediği bir sistemde, tek bir birey olarak toplumsal normlara karşı çıkmak dikkat çekicidir: “*Arkadaşlık etmeyi sevmeydi, hiç kimseyle görüşmeydi, akşamları çıkmazdı, hayatında bir kadın yoktu.[...] Ondan özenle kaçan iş arkadaşlarından izole bir şekilde geç saatlere kadar çalışırdı (De Giovanni 2006: 8).*

Komiser Ricciardi, söz konusu alıntıda da görüldüğü üzere, dönemin diğer karakterlerinden ve toplumsal dinamiklerinden ayrı bir portre çizer. Ailevi kökenleri ve eğitim hayatı (tipik bir burjuva

geleneği olarak hukuk fakültesine devam eder) iyi bir burjuva olarak kabul edilmesine ve halk arasında saygı görebilmesine olanak verecek türdendir. Ayrıca unutulmamalıdır ki, “*polisliye romanın ortaya çıkışı, burjuva hukuk devletinin gelişmesiyle sıkı sıkıya bağlıdır.*” (Solmaz 2017: 329). Lakin Komiser Ricciardi, burjuva adetlerini ve aristokrasi geleneklerini terk ederek kendisini çalışma hayatına atar: cinayet bürosu komiseri olarak yaşantısına yön verir. Bu yönelimin farklı sebepleri olmakla birlikte, temelde annesinin mirası olan metafizik yönü ile, bir anlamda, ölüme ve ölümlere yakın olma arzusu yatmaktadır. De Giovanni'nin romanlarının başkahramanı bir yandan tipik dedektif öğelerini, diğer yandan doğüstü nitelikleri bünyesinde birleştirir. Ricciardi kurbanlarının son anlarını görerek, onların acılarına eşlik eder, acılarını paylaşır, dahası acılarını onlarla birlikte deneyimler. Bu gizemli güç, ona annesinin bir armağanıdır (Pezzotti 2016: 97). Kurbanların acılarını deneyimlerken, aşırı hassas yapısı nedeniyle, kendisi de acı çekmektedir. Komiser Ricciardi, romanın önemli bir karakteri olan, cinayet mahallinin yegâne tanığı, Padre Don Piero ile konuşmasında adeta içini döker (bir anlamda bir günah çıkarma ve yakınma söz konusudur) ve dudaklarından ölüm-yaşam ikilemi ile ölümleri hissedebilmesine ilişkin şu sözcükler dökülür:

Ben görüyorum, anlıyor musunuz peder? Görüyorum. Hissediyorum, artık sahip olmadıkları hayata bağlı kalan ölümlerin acılarını. Biliyorum, damarlarda dolaşan kanın sesini işitiyorum. [...] Aşk mı diyorsunuz? Sizin aşkınızda ne kadar çok ölüm var, biliyor musunuz peder? Ne kadar nefret var? İnsan kusurludur, peder, bunu size söylememe izin verin. Ben bunu çok iyi biliyorum (De Giovanni 2006: 128).

Bu ortak duygulanım, komiserin suçluyu bulma arzusunu bir kat daha arttırır. Yazar durumu “*Sanki her seferinde kurban onun bir akrabasıydı: sanki onu şahsen tanıyor gibiydi*” (De Giovanni 2006: 8) sözcükleriyle anlatır. Ancak bu doğüstü karakter özelliği araştırma/soruşturma faaliyetine etki etmez, komiserin olayı çözüme ulaştırmasına herhangi bir katkı sağlamaz. Bu noktada mevcut olan, yalnızca karakterin duygusal ve insani yönünün ön plana çıkarılmasıdır.

Zira aksi durumda polisiyenin temel niteliklerinden biri olan, akla dayanan ve mantığa uygun bir çözüm gerçekleşemez.

Ricciardi'nin karakterine bakıldığında kadınlar ile olan ilişkisinin-annesinden dadısına ve sevdiği kadınlara kadar- oldukça önemli olduğu görülür. Aşk ve duygusal ilişkiler önemli bir yer tutar, hatta araştırma/soruşturma ile denk düşen bir öneme -hatta sayfa sayısına- sahiptir. Ricciardi, dadısı Rosa ile yaşar ve gizli bir şekilde karşı evde yaşayan Enrica'ya âşıktır. Bir yandan da cinayete kurban giden Arnaldo Vezzi'nin eşi Livia komiserin hayatında önemli bir yer işgal eder. Livia ve Enrica, Ricciardi için iki farklı kutbu temsil eder. Zira Enrica, sıradan bir hayat sürerek mutlu olma arzusunun bir yansımasıdır ve Ricciardi'de huzur duygusunu uyandırır. Livia ise aristokrat dünyada yer almayı, Mussolini ile yakın ilişkileri ve iş yaşamında yükselmeyi simgeler, hırs ve tutkunun bir yansıması olarak karşımıza çıkar. Ancak Ricciardi ilkinde daha yakındır, çünkü huzur duygusu aslında hayaletlerden ve ölümlerden kurtulmanın bir simgesidir. Enrica'nın Ricciardi'nin yüreğinde uyandırdığı duyguları Maurizio de Giovanni şu cümlelerle okura sunar: *“İşte böyleydi Enrica. Sakin, güleç, sessiz ve kararlı”* (De Giovanni 2006: 108).

Bu karmaşık ruh haline ve inzivada sürüp giden bir yaşam ile gelgitli duygulara rağmen Komiser Ricciardi işinin ehli bir polistir ve her türlü zorluk karşısında çözüme ulaşmayı hedefler. Bu noktada önemli bir husus da, yalnızca Ricciardi'nin kişilik özellikleri değil, etrafını saran acımasız dünya ve içinde yaşadığı dönemdir.

3. Polisiye, Tarih ve Toplum:

“Il senso del dolore-L'autunno del commissario Ricciardi”

İlk ortaya çıktığı dönemde, ciddi edebiyatın bir parçası sayılmayan ve ötekileştirilen bir anlatım tarzı olarak polisiye, tüm dünyada zamanla değeri yadsınmaz bir edebiyat türüne evrilir. İtalya'da önceleri yalnızca bir iyi vakit geçirme aracı olarak kabul gören

polisiye edebiyat, II. Dünya Savaşı'ndan sonra önemli bir gelişme gösterir ve toplumu tüm gerçekliği ile yansıtan bir edebiyat türü olma yolunda ilerler. İşte bu sosyal yanı kuvvetli edebi anlatı geleneğini çağdaş İtalyan edebiyatında -polisiye alanında- devam ettiren isimlerden biri de Maurizio de Giovanni'dir.

Bu çalışmanın ana konusunu oluşturan eser, kuramsal açıdan pek çok farklı okuma, yöntem ve yönelime olanak tanımaktadır. Özellikle tarih ve toplum kavramı üzerinden yapılacak bir değerlendirmede Gyorgy Lukacs, Lucien Goldmann, Gilbert Mury ve Arnold Hauser gibi edebiyat sosyolojisine yönelik farklı düşünür ile kuramcılardan faydalanmak olasıdır. Bu çalışmada ise polisiye edebiyat türünün uzmanlarından olan Mandel'in ve Kracauer'in eserlerine başvurulmuştur. Buna ilaveten toplumsal ve tarihsel öğeleri değerlendirmede dönemin tarihine ilişkin kaynaklar üzerinden sağlama yapılarak, De Giovanni'nin sunduğu *İtalya* portresinin doğrulanması yoluna gidilmiştir. Söz konusu yaklaşımın benimsenmesinin temelinde polisiyenin toplumun bir aynası olduğu düşüncesi yatmaktadır. Zira polisiye edebiyat gerçekleri/olayları okura öyle bir şekilde sunmalıdır ki, okur hem mantık yoluyla çözüme ulaşabilsin (gizemi çözsün), hem de olayların gerçekleşebilir ve güvenilebilir olduğuna inansın (Bönemark'tan aktaran Chirstiana Gregoriou 2007: 52). Bu düşünce çerçevesinde değerlendirildiğinde, De Giovanni'nin kurduğu polisiye anlatı dünyası oldukça inandırıcı ve tarihsel gerçekliklere bağlı olup, toplumsal tarihe dayalı bir yapıdadır.

Maurizio de Giovanni'nin romanını anlamak ve anlamlandırmak için ilk olarak anlatılan dönemin İtalyası'nın toplumsal, siyasi ve tarihi koşullarını göz önünde bulundurmak gerekir. Siyasi ve tarihi açıdan bakıldığında, henüz yeni kurulmuş bir ulus devlet olan İtalya'nın (1861) I. Dünya Savaşı'na müdahil olması ve savaştan maddi-manevi ağır kayıplarla çıkması ilk dikkat çeken noktadır. Savaşta yeri doldurulamaz kayıplar veren İtalyanlar, yeni bir ulus devlet olmanın coşkusunu ve geleceğe dair ümit ve hayalleri kaybetmiş olarak, toplumsal düzeyde

derin bir yıpranma süreci yaşamışlardır. İtalyan tarihçi Giulio Procacci'nin vurguladığı üzere, askeri açıdan I. Dünya Savaşı, İtalya için pek parlak değildir, hatta tam bir hezimet olarak değerlendirilebilir. Ülke, 3 yıl boyunca Avusturya'ya ve 2 yıl boyunca Almanlara karşı yıpratıcı bir mücadeleye sahne olmuştur (Procacci 1991: 487). Özellikle 1917'ye kadar olan süreçte, İtalya savaşta pek çok kayıp verir. Ayrıca, 1917 yılında Kuzey İtalya'da bulunan Caporetto'da yenilgiye uğrayan İtalyanlar, Venedik'in işgaline de engel olamazlar. Savaş sonunda İtalyan ordusu, toplam 600.000 kayıp verir (Procacci 1991: 487). Bu kayıpların yanı sıra savaştan dönen gaziler, cephe ardındaki yaralılar ve bekleyiş içerisinde geride kalanlar büyük bir bunalım yaşarlar. Nihayetinde, kaybetme düşüncesi ve yenilmişlik duygusu İtalyan halkında derin bir iz bırakır. Özetle, İtalyan yarımadası ve İtalyan toplumu hayallerinden uzaklaşmış, kendisine vaat edilen ideallerin peşinde savaşa sürüklenmiş ve en sonunda büyük kayıplara uğramış bir ülkedir. İşte bu sosyo-ekonomik şartlar İtalya'da Mussolini'nin yönetimi ele almasına olanak tanır. De Giovanni'nin Komiser Ricciardi'si de bu toplumsal havanın içerisinde görevini yerine getirmeye çalışır. Mussolini yönetimini ve halkın geleceğe ilişkin ümitlerini Maurizio de Giovanni, Komiser Ricciardi üzerinden şu cümlelerle aktarır:

[...] vatanın iyiliği için çalışacak olan Duce'nin ve yöneticilerin seçimlerine güvenmek gerekliydi; gelecekte dünyanın en iyileri arasında yer almak için şimdiden yapılması gereken fedakârlıklar vardı. Çünkü bu, İtalya'nın kaderiydi, ta Roma zamanlarından beri; insanlığın iyiliği için hükmetmek. İtalyan oldukları için gurur duymaları ve güvenle bu fedakârlıkları kabullenmeleri gerekliydi: kader gerçekleştiğinde, zenginlik ve varsilik olacaktı (De Giovanni 2006: 108).

Maurizio de Giovanni, romanına mekânsal arka planı olarak kendi şehri olan Napoli'yi seçer. Farklı kültürlerin iç içe geçtiği Napoli, romanın yapısına grotesk bir hava katar. Napoli şehrinin tarihselliğine ve çok kültürlü yapısına ilişkin yalnızca şu cümleleri hatırlamak yeterlidir: “*Öğleden sonranın ilk saatlerinde sokak, insan ve seyyar*

satıcı kayınıyordu. Buranın ismi 60 yıldan beri, Roma Caddesi; ama Napolililer için Toledo sokağıydı ve hep öyle kalacak, tıpkı İspanyol egemenliği altında ortaya çıktığı zamandaki gibi” (De Giovanni 2006: 86).

Yazarın polisiye anlatımında Napoli şehri sadece bir mekân olarak değil, metnin bir karakteri olarak karşımıza çıkar: kendi dinamikleri ve kuralları olan bir mekân; suçun ve suçlunun yapısını belirleyen bir şehir konumundadır. Napoli şehri, iki yönlü bir yapılanmaya sahiptir: bir yanda zenginlerin, diğer yanda yoksulların yer aldığı bir yerleşimdir (Pezzotti 2016: 99). Diğer bir deyişle, bir yanda suçu işleyenlerin yaşadığı yerler, diğer yanda suçun işlendiği yerler söz konusudur: *“Kaçan, aç olan fakir insanlar birbirine yardım eder: böyle hayatta kalıyoruz, sıkı sıkıya bağlı şekilde, biri diğerinin yanında. Çünkü, biliyoruz ki, komiser, eğer kendi aramızda/birbirimize yardım etmezsek, kimse bize yardım etmez.”* (De Giovanni 175). Bu yönüyle de yazar, suçun karakterine ilişkin sosyal bir çevre sunar. De Giovanni genellikle burjuva toplumunda meydana gelen suçları anlatır. Ricciardi ailevi kökenleri sebebiyle bir parçası olduğu bu toplumu, yani burjuva toplumunu araştırırken, bir anlamda kendi kişiliğini ve kendi dönemini merceğe altına alarak eleştiride bulunur. Örneğin, annesinin mirası olan doğaüstü yeteneğe istinaden, Ricciardi’nin Napoli sokaklarında karşılaştığı hayaletler, burjuva suçlarının kurbanlarıdır: her biri Ricciardi’nin hayatına bir şekilde etki eder (Pezzotti 2016: 113). Yine Pezzotti’ye göre, De Giovanni’nin Komiser Ricciardi’si burjuva suçlarını araştırır ve eser aslında burjuva dünyasının bir yansımasıdır (Pezzotti 2016: 98). Zira onun içerisinde doğduğu ve yaşadığı toplum ile suç arasında derin bir bağlantı mevcuttur. Suç bir anlamda toplumun aynasıdır: suçu işleyenin içinde bulunduğu sosyal çevre, kişiyi suça iten nedenler, suçu hangi ruh haliyle işlediği (isteyerek veya zorda kalarak) gibi özellikler bir yandan karakterin, öte yandan da yazarın şahsi tutumunu yansıtır. Araştırmayı gerçekleştiren dedektifin kişiliği de suç unsurunu tamamlar, bir başka ifadeyle, suç-suçlu-dedektif arasındaki

ilişki üçgeni, toplumsal özellikleri ve ele alınan dönemsel dinamikleri aydınlatan öğeler içerir. Görüldüğü üzere, Maurizio de Giovanni için suç ve toplum arasında ayrılmaz bir bağ vardır. Bu iki kavram birbirine sıkı sıkıya bağlıdır. Suç, toplumu yansıtır. Bu noktada yazar, mimari, suç ve toplum arasında anlamlı bir ilişki kurar:

Yokuş boyunca binalar giderek azaldı: yine de Ricciardi çok sayıda şantiye olduğunu gözlemledi. Kırsal üzerinde yavaş yavaş hâkimiyet kuran, inşaat halinde bir şehir. Geçen yılki deprem, gerekli sağlamlaştırma ve yeniden yapılanmalara olanak vermişti, bazı binalar yıkılmış ve ölümler olmuştu, [...] Ama yeni binalar ve yeni sokaklar da vardı. Gözetilecek başka şantiyeler, başka zenginlikler; ve yeni suçlular ile yeni suçlar, diye düşündü komiser iç geçirerek (De Giovanni 2006: 87).

Romanda yer verilen toplumsal öğelerin başında aile kavramı gelir. Bu kavram bir anlamda romanda karşılaşılan girift ilişkiler yumağını da dengede tutar, kişiler arasındaki etkileşimi ve bağı sağlar. Bu nedenle De Giovanni, Mussolini yönetiminin aile kavramına verdiği önemi detaylı bir şekilde anlatır: Faşist hükümet için aile en değerli kavramdır ve toplumsal düzen ile mükemmeliyetin yegâne simgesidir. De Giovanni, Komiser Ricciardi ve Livia arasındaki diyalog üzerinden kesin bir yargı belirtir; “*Ama anlayacağımız gibi, üstad Vezzi Duce'nin şahsi dostudur. Aile yok edilemez*” (De Giovanni 2006: 83). Zira Mussolini yönetimi için aile, insan gücünü ve toplumsal barışı temsil etmektedir; bu nedenle yönetimin temel amaçlarından biri aile kurumunu koruyarak ülke nüfusunun artmasına katkı sağlamaktır. (Camera ve Fabietti 1978: 412, 413).

Romanda toplumsal ilişkilerin bir yansıması olarak, Mussolini dönemi aile kavramına yönelik bir başka örnek ise Livia ile Komiser Ricciardi arasındaki şu diyaloga yansır:

Livia-Size normal gelmiyor değil mi? Biliyorum. Ama benimki asla normal bir aile olmadı. Arnaldo ile bir aileye sahip olmak mümkün değildi. O... tek başına yaşamalıydı, işte bu. Aslında, bizim evliliğimiz onun için bir araçtı. Kariyeri için. Hem şimdilerde; iyi bir aileye sahip

olmadan, kariyer sahibi olunamaz toplumdaki kabul görülemez. Evlilik gereklidir. Şöyle güzel bir halk evliliği (De Giovanni 2006: 101).

Tarihsellik ile ilgili olarak göze çarpan bir diğer unsur da Mussolini rejiminin cinayete ilişkin haberlerin yayılmasını engellemesi ve halkın huzurunun bozulmasına neden olabilecek tüm olayların gizlenmesidir. Bu sakınma, Komiser Ricciardi'nin işini zorlaştırmakta ve aynı zamanda araştırmanın süresini kısıtlamaktadır. Bu engellenen zaman durumu Ricciardi üzerinde cinayetin çözüme ulaştırılması hususunda baskı yaratmaktadır. Maurizio de Giovanni söz konusu durumu şu cümlelerle aktarır:

Hayatını güçlülerin mutlak mutluluğuna adanmış şık bir diplomat olan savcının sözleri her zaman kulağında: kaçınılmaz ya da elzem olmadıkça, intihar yoktur, cinayet yoktur, soygun ve yaralama yoktur. Halka bilgi vermek yok, özellikle de basına: Faşist şehir temiz ve sağlıklı, kötülüğü/çirkinliği bilmez. Rejimin imajı sapasağlam olmalıdır, vatandaşın korkacak hiçbir şeyi olmamalıdır; Biz kamu güvenliğinin koruyucularıyız (De Giovanni 2006: 104).

Alıntının da vurguladığı üzere, bu nokta tarihsellik bakımından büyük önem arz eder. Zira gerçekten de 1928 yılında Mussolini yönetimi, gazetelere ve basın yayın kuruluşlarına suç hikâyelerinin, intihar haberlerinin ve cinayet öykülerinin sınırlandırılması konusunda telkinde bulunur (Bonsaver 2007: 204). Bu telkinler ile birlikte edebiyat da büyük sekteye uğrar. Mussolini'nin etkisiyle edebiyat ve kültür üretimi, özellikle polisiye edebiyat alanında büyük bir gerileme yaşar. Özellikle polisiye edebiyat, Mondadori Yayınevi'nin *giallo* romanları yayınlaması Mussolini hükümetince yasaklanmıştır. Zira Mussolini yönetimini altındaki hükümet, polisiye edebiyatı ilkel içgüdülere hitap eden bayağı ve halkı ahlaksız davranışlar ile suça yönelten bir tür olduğu düşüncesiyle yasaklar (Maeder 2009: 264).

Tarih ve toplum konusunda Maurizio de Giovanni, Mussolini dönemi İtalyasını oldukça başarılı bir şekilde betimler. Metinde göze çarpan ilk unsur, toplumda yer alan bireyler arasındaki ilişkilidir. Ayrıca, toplumsal olarak aile kavramı büyük değer taşır ve eserde

oldukça eleştirel örneklemelemlerle anlatılır. Tarihselliğe ilişkin olarak göze çarpan bir başka unsur da Napoli şehridir: kişileştirilerek neredeyse romanın bir karakteri olarak karşımıza çıkar. Kendi dinamikleri, kendi davranış kalıpları olan bir şehirdir. Bu açıdan da suç-toplum- şehrin mimarisi arasında ilginç, ilginç olduğu kadar da incelenmeye değer bir bağ oluşur. Dikkat çeken bir diğer unsur da Mussolini dönemi İtalyan halkının genel ruh haline ilişkin çarpıcı tespitlerdir. De Giovanni, İtalya tarihinin bu en zorlu dönemlerinden birini, toplumun ruh durumunu ve hükümetin sistemini sade, kısa, lakin oldukça etkili bir şekilde okura sunar. Geneli itibarı ile değerlendirildiğinde, “Il senso del dolore” İtalyan toplumuna ve tarihine ilişkin öğeleri polisiye çatısı altında birleştirmeyi başarmıştır.

4. Sonuç

De Giovanni'nin “Il senso del dolore”sinin çözümü, bir polisiye klasiği olarak -a locked room²-da karşımıza çıkar (Pezzotti 2016: 96). Pek çok farklı şüpheli ile uğraşarak hikâyeye farklı bir boyut kazandırır ve merak unsurunu canlı tutar; Nitekim bir salon dolusu izleyici, Ricciardi için bir salon dolusu şüpheli kişiyi temsil eder. Sosyo/kültürel açıdan düşünüldüğünde, roman yapısı itibarı ile Mussolini döneminin toplumsal ve sosyal ilişkiler ağını yansıtmada oldukça başarılıdır. Bir yanda operalarda, tiyatrolarda, varsıl semtlerde kendi lükslerine düşkün zengin burjuva sınıfı ve aristokratlar, diğer yanda Napoli'nin arka mahallelerinde yaşanan dramlar ve hayatta kalma mücadelesi romanda göz önüne serilir.

² Locked Room Mystery: “Kilitli/Kapalı Odanın Gizemi”, polisiye anlatılarda olayın çözümlenmesinin kapalı bir mekânda meydana gelmesini, katile ilişkin çözümün kapalı veya kilitli bir odada olduğunu ifade eden terim.

Görüldüğü üzere, bir polisiye başkahramanı olarak incelendiğinde, Ricciardi'nin olayları çözüme ulaştırmasında yalnızca mantık veya salt zekâ unsuru değil, hiç beklenmeyen anlarda yaşanan bir aydınlanmanın etkisi söz konusudur (Pezzotti 2016: 98). Ricciardi bir başkahraman olarak, klasik polisiye edebiyatın temel araştırmacı figürünü yansıtır: diğerlerinden entelektüel ve zekâ olarak üstün, bir anlamda dokunulmaz bir karakter olarak tanımlanır (Pezzotti 2016: 109).Nitekim De Giovanni'nin komiser Ricciardi'si *whodunit*³ tarzı polisiyenin yenilmez bir temsilcisidir ve her koşulda gizemi çözmeyi başarır. Söz konusu gizem çözme, bir anlamda hayatın normal akışına dönmesi ve alışılmış yaşantının yeniden tesis edilmesini simgeler. Mandel bu sıradan, bilindik dönüşü sosyolojik olarak burjuva değerlerinin bir zaferi olarak tanımlar: “*Dedektif romanı mutlu son diyarıdır. Suçlu daima yakalanır. Adalet daima yerini bulur. Suça as-la prim verilmez. Burjuva yasallığı, burjuva değerleri, burjuva toplumu, sonunda daima muzaffer olur. Suç, şiddet ve cinayeti ele almasına karşın, dedektif romanı, yatıştırıcı, toplumsal bakımdan bütünleştirici bir yazındır*” (Mandel 1996: 68).

Tüm bu bilgiler ışığında denebilir ki, De Giovanni'nin eseri bir yandan kara roman öğeleri içerse de, tipik bir polisiye edebiyat, özellikle de türün en temel anlatım tarzlarından biri olan *whodunit*, şeması barındırır (Pezzotti 2016: 96). Belki de, başarısının bir sebebi, bu evrensel şemayı yerel motifler, duygular ve anlatılar ile zenginleştirmesi ve okura büyülü bir gerçeklik ile hissettirmesidir. Kendisi de bir polisiye roman yazarı olan ve Mussolini dönemini şahsen deneyimleyen edebiyat eleştirmeni Augusto de Angelis, bir polisiye romanın İtalya'da kabul görebilmesi için her şeyden önce belirli bir yerellik göstermesi gerektiğini söyler. Angelis'e göre iyi bir polisiye yazarının görevi, okuru derinlemesine saran, ona aşına bir hava

³ “Who [has] done it?” veya “Who did it? (Kim yaptı?) sorularının cevabını bulmaya yönelik polisiye kurgu tarzına verilen isim.

yaratmak ve okura dramı yaşatmak olmalıdır. Bunun yegâne yolu da olayın İtalya’da geçmesi ve İtalyan toplumundan gelen veya İtalyan gelenekleri ile yoğrulmuş karakterlere sahip olmasıdır (aktaran Petronio 1985: 121).Nitekim De Giovanni’de benzer bir yaklaşım görmek mümkündür. Sonuç olarak, “Il senso del dolore-L’Autunno del Comissario Ricciardi” eseri ile De Giovanni, İtalyan polisiye edebiyatına yeni bir soluk ve kahraman kazandırır: Luigi Alfredo Ricciardi. Genel yapısı itibarı ile polisiye edebiyatın temel özelliklerini taşıırken, bir yandan da aklın karşıtı olarak değerlendirilen metafizik yönü ağır basan ilginç ve kendine özgü bir komiser.

Kaynaklar

Alfieri, Peter Robert (1986). *Il romanzo poliziesco in Italia*. Doktora Tezi. Middlebury, Vermont: Middlebury College.

Bonsaver, Giulio (2007). *Censorship and Literature in Fascist Italy*. Toronto: University of Toronto Press.

Camera, Augusto ve Renato Fabietti (1978). *Elementi distoria. L’eta’ contemporanea. Volume terzo con documenti*. Bologna: Zanichelli.

De Giovanni, Maurizio (2006). *Il senso del dolore-L’Autunno del comissario Ricciardi*. Milano: Einaudi.

Del Monte, Alberto (1962). *Breve storia del romanzo poliziesco*. Bari: Editori Laterza.

Dunnett, Jane (2011). “The Emergence of a New Literary Genre in Interwar Italy” içinde *Italian Crime Fiction*. Ed: Giuliana Pieri. Cardiff: University of Wales Press.

Edebiyatın İzinde - Polisiye Edebiyatı (2013). Haz: Seval Şahin. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.

Gregoriou, Christiana (2007). *Deviance in Contemporary Crime Fiction*. New York: Palgrave Macmillan.

Laura, Ernesto G. (1981). *Storia del giallo, Da Poe a Borges*. Roma: Edizioni Studium.

Maeder, Costantino (2009). “Crime Novels in Italy” içinde *Investigating Identities: Questions of Identity in Contemporary International Crime Fiction*. Ed: Marieke Krajenbrink ve Kate M. Quinn. Amsterdam-New York: Brill. s. 261-276.

Mandel, Ernst (1996). *Hoş Cinayet. Polisiye Romanın Toplumsal Bir Tarihi*. Çev: N. Saraçoğlu. İstanbul: Yazın Yayıncılık.

Notos (2014). *Polisiye Edebiyat Özel Sayısı*. Haziran-Temmuz, S. 46. İstanbul: Notos Kitap Yayınevi.

Petronio, Giuseppe (1985). *Il punto su il romanzo poliziesco*. Roma-Bari: Laterza.

Pezzotti, Barbara (2016). “I am just a Policemen’: The case of Carlo Lucarelli's and Maurizio De Giovanni's historical crime novels set during fascism”. *Quaderni D’Italianistica*. S. 37, 1, s. 89-106.

Pezzotti, Barbara (2016). *Investigating Italy’s Pastthrough Historical Crime Fiction, Films, and TV Series*. New York: Palgrave Macmillan.

Pistelli, Maurizio (2006). *Un secolo in giallo. Storia del poliziesco italiano (1860-1960)*. Roma: Donzelli Editore.

Procacci, Giuliano (1991). *Storia degli Italiani (C. 3)*. Roma-Bari: Laterza.

Solmaz, Mustafa (2017). “Gazete ve Polisiye Romanın Birbirinin Gelişimine Etkisi”. *SOBİDER - Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 15, s. 326-340.

Solmaz, Mustafa (2015). *L’Histoire du Roman Policier Turc*. Editions universitaires européennes.

Todorov, Tzvetan (2014). “Polisiye Romanın Tipolojisi” içinde *Notos*. Haziran-Temmuz İstanbul: Notos Kitap Yayınevi, S. 46. s. 36-42.

Üyepazarcı, Erol (2008). *Korkmayınız Mister Sherlock Holmes! Türkiye'de Polisiye Romanın 125 yıllık Öyküsü (1881-2006)*. İstanbul: Oğlak Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

Maurizio De Giovanni is one of the most interesting writers of contemporary Italian literature. His first novel, "Le lacrime del pagliaccio" (The Tears of the Clown), published in 2005 by the Graus Publishing House, is welcomed by a grand interest in all Italy. Einaudi, one of the biggest publishers of Italy, by the title "Il senso del dolore-L'autunno del commissario Ricciardi", publishes the book again in 2006. While De Giovanni not only respects the basic aspects of detective literature in his first novel, mirrors also XX.th century Italian society and the history of Italy. De Giovanni chooses the Mussolini period as background of novel and the city of Naples as a place of murder. In addition to being a detective literary work, "Le lacrime del pagliaccio" is important in the context of reflecting and dealing with the social structure and history of the Mussolini period.

This article firstly examines the work of Maurizio De Giovanni, entitled "Le lacrime del pagliaccio", as a mirror of Italian social history, considering the fact that literature repeats life. Secondly analyzes how De Giovanni reflects the Italian society and its history in his book: the story of Ricciardi, the protagonist of De Giovanni, tells the murder of a famous person "Arnaldo Vezzi" in a very mystified way. In this adventure, Ricciardi encounters with the suspects not always only as enemies, but sometimes, as a kind of lover, friend or persons who share the same destiny. By this way De Giovanni, describes the emotional world and psychology of Ricciardi, which helps the protagonist to find the solution of mysteries and murder. De Giovanni's work perfectly reflects the Mussolini period in Italy with its general aspects. As a writer, born in Napoli, puts very specific details of his city in his story that show us his sensibility about Napoli and its character as a figure of the novel. De Giovanni, by narrating the process of investigation for the criminal of murder, narrates a complex web of relations in Italian society under the hegemony of Mussolini. The characters of the novel, from the protagonist Ricciardi to the only witness of crime scene Padre Don Piero, are perfectly described that makes possible to transfer their sensations easily to readers.

Maurizio de Giovanni, with his detective fiction, provides a different point of view about the dynamics of society and the functioning of history. He uses detective fiction and mystery to understand the sociology of Italian people in the beginning of the XXth century. The novel by De Giovanni does not tell just an ordinary crime story, it tries to reflect the real face of a society that experimented the World War I and investigates the nature of the crime as a social behavior. As we have seen, the basis of the novel is a deep sense of reality. The author intensifies the fictional structure with examples of real life in Mussolini period that helps the author to create a story in which crime literature intertwines history and society.

Therefore, it can be said that the story of Ricciardi created by De Giovanni is one of the most important examples of detective fiction novels in contemporary Italian literature. De Giovanni's narrative is very precious for us in order to understand in a better way the Italian society of Mussolini period.